

**Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт
Філалагічны факультэт
Кафедра сучаснай беларускай мовы**

**Анатацыя да дыпломнай работы
Якубы Анастасіі Андрэеўны**

“Канцэпт ‘каханне/любоў’ у моўнай карціне свету беларусаў”

Навуковы кіраўнік Садойская Анжаліка Леанідаўна

2015

РЭФЕРАТ

Ключавыя словы: лінгвакультуралогія, моўная карціна свету, канцэпт, каханне, любоў, структура канцэпту, паняццёвая база, пачуццёва-эмпірычная база, асацыятыўнае поле, фальклорна-літаратурны фон.

Аб’ект даследавання: канцэпт ‘каханне / любоў’ у моўнай карціне свету беларусаў.

Прадмет даследавання: структурная арганізацыя і нацыянальна-культурныя характарыстыкі канцэпту ‘каханне / любоў’ у беларускай мове.

Мэта дыпломнай работы – рэканструкцыя і комплексны семантычна-лінгвакультуралагічны аналіз канцэпту ‘каханне / любоў’ у моўнай карціне свету беларусаў.

Метадалогія і метады даследавання абумоўлены аб’ектам даследавання і спецыфікай матэрыялу, а таксама мэтай і задачамі працы. Асноўныя метады: метады семантычнага, этымалагічнага, кантэкстуальнага і лінгвакультуралагічнага аналізу, апісальна-аналітычны метады, метады і прыёмы суцэльнай выбаркі і свабоднага асацыятыўнага эксперымента. Даследаванне вялося пераважна ў індуктыўным кірунку ад фактычнага матэрыялу да яго сістэматызацыі.

Матэрыялам для даследавання сталі даныя суцэльнай выбаркі з тлумачальных, этымалагічных, сінанімічных і іншых нарматыўных слоўнікаў, асацыятыўнага слоўніка, фразеалагічных і парэміялагічных даведнікаў, зборнікаў афарызмаў і мастацкіх твораў беларускіх паэтаў і пісьменнікаў, вынікі ўласна праведзенага асацыятыўнага эксперымента.

У дыпломнай рабоце праведзены рэканструкцыя і комплексны семантычна-лінгвакультуралагічны аналіз канцэпту ‘каханне / любоў’ у моўнай карціне свету беларусаў, у выніку чаго акрэслена структурная арганізацыя (паняццёвая база, пачуццёва-эмпірычная база, фальклорна-літаратурны фон) і нацыянальна-культурныя характарыстыкі канцэпту ‘каханне / любоў’ у беларускай мове.

Практычная значнасць дыпломнай работы заключаецца ў тым, што асноўныя палажэнні, вынікі і сістэматызаваны фактычны матэрыял могуць быць выкарыстаны: 1) пры далейшай распрацоўцы праблем і пытанняў лінгвакультуралогіі і кагнітыўнай лінгвістыкі; 2) пры распрацоўцы спекурсаў і спецсемінараў для студэнтаў гуманітарных спецыяльнасцей ў вышэйшых навучальных установах краіны; 3) у практыцы выкладання беларускай мовы іншаземцам.

РЕФЕРАТ

Ключевые слова: лингвокультурология, языковая картина мира, концепт, любовь, структура концепта, понятийная база, чувственно-эмпирическая база, ассоциативное поле, фольклорно-литературный фон.

Объект исследования: концепт 'любовь' в языковой картине мира белорусов.

Предмет исследования: структурная организация и национально-культурные характеристики концепта 'любовь' в белорусском языке.

Цель дипломной работы – реконструкция и комплексный семантически-лингвокультурологический анализ концепта 'любовь' в языковой картине мира белорусов.

Методология и методы исследования обусловлены объектом исследования и спецификой материала, а также целью и задачами работы. Основные методы: метод семантического, этимологического, контекстуального и лингвокультурологического анализа, описательно-аналитический метод, методы и приемы сплошной выборки и свободного ассоциативного эксперимента. Исследование велось преимущественно в индуктивном направлении от фактического материала к его систематизации.

Материалом для исследования послужили данные сплошной выборки из толковых, этимологического, синонимических и других нормативных словарей, ассоциативного словаря, фразеологических и паремиологических справочников, сборников афоризмов и художественных произведений белорусских поэтов и писателей, результаты собственно проведенного ассоциативного эксперимента.

В дипломной работе проведены реконструкция и комплексный семантически-лингвокультурологический анализ концепта 'любовь' в языковой картине мира белорусов, в результате чего очерчена структурная организация (понятийная база, чувственно-эмпирическая база, фольклорно-литературный фон) и национально-культурные характеристики концепта 'любовь' в белорусском языке.

Практическая значимость дипломной работы заключается в том, что основные положения, результаты и систематизированный фактический материал могут быть использованы: 1) при дальнейшей разработке проблем и вопросов лингвокультурологии и когнитивной лингвистики; 2) при разработке спецкурсов и спецсеминаров для студентов гуманитарных специальностей в высших учебных заведениях страны; 3) в практике преподавания белорусского языка иностранцам.

SUMMARY

Keywords: cultural linguistics, language picture of the world, concept, love, structure of concept, conceptual framework, sensory-empirical basis, associative field, folklore and literary background.

The object of study: the concept of 'love' in a language picture of the world of the Belarusians.

The subject of study: structural organization and national-cultural characteristics of the concept 'love' in the Belarusian language.

The aim of the thesis - Reconstruction and complex semantic analysis of cultural linguistic concept 'love' in a language picture of the world of the Belarusians.

Methodology and research methods were determined by the object of the study and specificity of the material, as well as the purpose and objectives of the work. The leading methods of investigation were the following: the method of semantic, etymological, context and cultural linguistic analysis, descriptive and analytical method, the methods and techniques of continuous sampling and free association experiment. The study was conducted mainly in the inductive direction of the actual material to its systematization.

The material for the study was compiled using a continuous sample of explanatory, etymological, synonymous and other standard dictionaries, associative vocabulary, phraseology and paroemia reference books, collections of aphorisms and literary works of Belarusian poets and writers, the actual results of the experiment conducted by the association.

The research paper conducted a comprehensive reconstruction and semantically- cultural linguistic analysis concept 'love' in a language picture of the world of the Belarusians, whereby outlined the structural organization (conceptual framework, sensory-empirical basis, folklore and literary background) and the national and cultural characteristics of the concept 'love' in the Belarusian language.

The practical significance of the thesis is that the main provisions of the results and systematized factual material can be used: 1) during further development of issues and questions of cultural linguistics and cognitive linguistics; 2) the development of special courses and seminars for students of the humanities in higher education institutions of the country; 3) in the practice of teaching Belarusian language to foreigners.